

Ansökan Framtidsfonderna

Personuppgifter

Förnamn:	Frank
Efternamn:	Langenfeld
Titel:	Objektledare IT
Enhet/Verksamhet:	Digitaliseringsenheten
E-post:	Frank.langenfeld@nacka.se
Mobil:	070-4318383
Ansvarskod:	20008

Generell information

Projektnamn:	Datadriven kommun
Projektstart:	Juni 2024
Projektslut:	Juni 2025 (med option på del 3 och 4, 2025 - 2027)
Framtidsfond:	Framtids- och utvecklingsfond
Ansökt belopp:	8 768 000 MSEK i två steg varav 3 544 000 MSEK i första steget
Nämnd/Process ägare:	Kommunstyrelsen / Ledning och Styrning objekt
Ansvarig direktör:	Christer Lindberg och Henrik Palmblad Wennergren
E-post:	Christer.lindberg@nacka.se , henrik.palmblad-wennergren@nacka.se
Projektledare:	
E-post:	

Beskriv projektet utifrån nedanstående frågeställningar.

1. Bakgrund till utvecklingsinitiativet. Hänvisa vid behov till relevant information/tidigare fattade beslut/pågående projekt

Vägen till att bli en datadriven kommun går bl.a. genom att utveckla ett datalager och skapa förutsättningarna för förbättrad analysförmåga. Detta kan ske genom såväl digitalisering som utveckling av arbetssätt där datadrivna beslut är en central förmåga. Dessa insatser ger en stark grund för att förbättra tjänster, effektivisera verksamheten och stödja hållbar utveckling. Genom att integrera dessa element kan kommunen inte bara öka sin interna effektivitet utan också förbättra tjänster och beslut gentemot invånarna.

Ett datalager möjliggör för Nacka kommun att samla in, analysera och hantera stora mängder information från olika källor. Detta inkluderar allt från demografisk information till verksamhetsdata och i framtiden även IoT data (Internet Of Things) kopplat till bl.a. Smart Stad Nacka.

Genom att ha tillgång till och insikter om denna data/information kan kommunen identifiera trender, mönster och områden som behöver förbättringar. Detta kan leda till bättre faktabaserade beslutsunderlag, vilket i sin tur kan resultera i bättre beslut om resursallokering, förbättrade kommunala tjänster och ökad medborgarnöjdhet.

Ett välstrukturerat datalager spelar en central roll i detta sammanhang. Det fungerar som ryggraden i kommunens datainfrastruktur, där data från olika källor samlas, rensas och organiseras. Detta gör informationen mer tillgänglig och användbar för analyser. Med ett datalager kan Nacka kommun säkerställa att data/information är konsekvent, tillförlitlig och aktuell, vilket är grundläggande för att kunna dra korrekta slutsatser och fatta välgrundade beslut.

Att fatta datadrivna beslut är ytterligare en nyckelfaktor för kommunens framgång. I en tid där kommuner står inför komplexa utmaningar såsom urbanisering, miljöpåverkan och social integration, erbjuder datadrivna insikter en vägledning för att navigera dessa utmaningar effektivt. Genom att basera beslut på data kan Nacka kommun öka precisionen och objektiviteten i beslutsprocessen. Detta leder inte bara till mer effektiva och rättvisa tjänster utan bidrar också till transparenta och ansvarsfulla styrprocesser.

Datatillväxten är exponentiell och att använda stora mängder data för att ta kvalitativa och faktabaserade beslut kommer att vara en framgångsfaktor för Nacka Kommun. Det finns även tydliga trender för datainsamling från sensorer i andra kommuner (Jfr Smart Stad Nacka). Även AI-utvecklingen driver på insamlingen av data för träning av algoritmer.

Hur påverkar Datadriven Kommun-projektet Nacka kommuns utveckling?

I Mål och Budget 2024–2026 Kommunstyrelsens framåtblick 2040 utpekas kommungemensamma digitala lösningar som en viktig del av framtiden. Det behövs ett sammanhållet arbete som bl.a:

- Innefattar teknisk lösning för datahantering och nyttjande av öppna data från andra offentliga aktörer
- Innefattar verktyg för kommunanställda och medborgare för att ta del av data och beslut som baserats på data
- Innefattar kontinuerlig utbildning och kompetenssäkring för att kunna analysera och sätta ramarna för hur kommunens data ska användas och inte
- Innefattar ökad grad av beslutsstöd baserat på kommunens data och öppna data

Detta grundas på Nacka kommuns digitaliseringsstrategi, som slår fast att vår digitalisering i första hand ska möjliggöra:

- Bästa service till våra kunder – nackabor, besökare, företag och organisationer
- Organisera för tillväxt – att växa utan att växa
- Mer effektiva arbetssätt

Detta genom:

- digitala kundmöten och gemensam digital plattform
- ökad självbetjäning med fokus på digitalt och mobilt först
- dela information och bidra till det digitala ekosystemet regionalt och nationellt

Digitaliseringsrapporten för 2023 pekar också ut "Fokus på tillsammans" som en av de viktigaste inriktningarna för 2024 och framåt, för bästa möjliga effekt av vår digitalisering. Framgångsfaktorn för digitalisering på kommunövergripande nivå är förmågan att se helheten, och att arbeta tillsammans mot gemensamma förbättringar. Kommunen behöver därför lägga stort fokus på att agera som en kommun där det kan göra stora förbättringar eller förändra till det bättre för Nackaborna.

Mot bakgrund av dessa målsättningar behöver kommunen ha ett kommungemensamt datalager. När vi som kommun tar beslut som påverkar våra medborgare så måste vi följa standarder och principer som gör våra beslut förutsägbara och spårbara och inte minst faktabaserade.

Datadriven kommun är ett initiativ med bred omfattning och kommunövergripande påverkan som kommer att pågå i flera år framåt. Med framtidsfondsansökan vill Ledning och Styrning-objektet därför få medel för att kunna skapa förutsättningar för att alla verksamheter i kommunen och kommunens medborgare ska kunna ta del av det data och de datadrivna beslut som införande av plattform medför.

2. Beskriv vad som konkret ska göras inom ramen för projektet.

Projektet "Datadriven Kommun" innefattar fyra delar som syftar till att:

1. Förbättra Datainsamling och Uppföljning
2. Utveckla Analyskapaciteten
3. Öka Transparens och Medborgarinvolvering
4. Driva Innovation och Utveckling

Dessa fyra delar syftar direkt till de mål och aktiviteter som föreslagits som grund till kommunens BI-Strategi. På så vis syftar projektet direkt till strategin och innehållet i projektet syftar direkt till de åtgärder som identifierats i strategin.

I nedanstående avsnitt beskrivs dessa delar och de åtgärder som är kopplade till respektive del.

Del 1: Förbättra Datainsamling och Uppföljning

Den första delen av projektet handlar om att sätta grunden för en effektiv datahantering, uppföljning och analys. Denna del innefattar fyra åtgärder:

- Åtgärd 1: Implementation av en kommungemensam datahanteringsplattform (datalager) som kan hantera data från kommunens alla verksamheter
- Åtgärd 2: Standardisera dataformat och säkerställa hög datakvalitet genom hela organisationen
- Åtgärd 3: Utbilda personal i dataskydd och hantering för att säkerställa integritet och efterlevnad av GDPR
- Åtgärd 4: Möjliggöra till systematisering, effektivisering och uppföljning inom verksamheter och stödverksamheter

Del 2: Utveckla Analyskapaciteten

Den andra delen av projektet syftar till att skapa långsiktig förmåga genom att tillföra kompetens, genomföra kontinuerliga kompetenshöjande utbildningar och stöd för att skapa en kultur för datadrivet beslutsfattande. Följande åtgärder ingår i del två:

- Åtgärd 1: Samla och säkerställa kommunens kompetens kring datainsamling och analys för att stärka kommunens och verksamheternas analysförmåga
- Åtgärd 2: Implementera verktyg och plattformar för datavisualisering och rapportering
- Åtgärd 3: Skapa en kultur av datadrivet beslutsfattande genom regelbundna utbildningar och workshops för kommunens ledare och beslutsfattare

Del 3: Öka Transparens och Medborgarinvolvering

Del tre av projektet syftar till att öka transparensen och medborgarinvolveringen i kommunen. Denna del innefattar följande åtgärder:

- Åtgärd 1: Utveckla presentationer och rapporter som gör det möjligt för medborgarna att enkelt ta del av kommunens data och insikter
- Åtgärd 2: Använda verktyg för att analysera och förstå medborgarnas behov och feedback, vilket möjliggör bättre anpassade tjänster
- Åtgärd 3: Genomföra regelbundna undersökningar och feedbacksessioner med medborgarna för att samla in data som kan användas för att förbättra kommunala tjänster och initiativ
- Åtgärd 4: Nyttja öppna data och tillgängliggöra kommundata till andra kommuner och myndigheter

Del 4: Driva Innovation och Utveckling

Del tre och denna del av projektet syftar till realiseringen av de möjliggörande arbete som sattes i del 1 och 2. Del fyra av projektet innefattar följande åtgärder:

- Åtgärd 1: Använda prediktiv analys och AI för att identifiera trender och möjligheter till förbättringar inom kommunens verksamheter
- Åtgärd 2: Samarbeta med lokala företag, akademiska institutioner och andra kommuner för att dela kunskap och utveckla analysförmågan
- Åtgärd 3: Uppmuntra till och möjliggöra för innovation genom att stödja pilotprojekt och experiment med nya teknologier och arbetssätt

3. Beskriv det förväntade resultatet efter genomfört projekt.

Det projektet kommer genomföra och åstadkomma är:

- Förbättrat Datainsamlingen och Uppföljningen
- Utvecklat Analyskapaciteten

- Ökat Transparensen och Medborgarinvolveringen
- Driver Innovation och Utveckling

Konkret innebär det leverans av bl.a.:

- ett kommungemensamt datalager för att samla in, lagra och hantera data/information från olika kommunala verksamheter och från öppna data
- systematisering, effektivisering och uppföljning av information inom verksamheter och stödverksamheter
- en kultur av mer fakta- och trendbaserat beslutsfattande dvs. skapandet av nya förmågor för att kunna analysera olika datamängder ihop vilket kommer skapa helt nya insikter
- utvecklandet av presentationer och rapporter som gör det möjligt för medborgare, lokala företag och medarbetare i kommunen att enkelt ta del av kommunens data, insikter och beslut

Med projektet tar kommunen steget från vision till verklighet. Nedan är några exempel på redan identifierade initiativ som kan innefattas i projektet:

- Etablera en datahanteringsplattform som kan växa med framtida behov
- Skapa bättre analysverktyg för chefer (information om ekonomi, personal, inköp samlad på en presentation)
- Stödja och produktionssäkra redan pågående data-initiativ hos NAF och Stadsutveckling
- Förbättra analysförmåga för fastighetsenheten
- Möjliggöra hantering av sensordata från Smart Stad Nacka
- Bättre användning av inköpsdata och avtalsdatabas, effektivare inköp med möjliga besparingar på uppemot 50 MSEK
- Bättre leverantörskontroll och minskad risk för välfärdsbrott
- Möjliggöra att ta emot och tillhandahålla öppna data, i enlighet med vad vi enligt lagstiftning är ålagda
- Skapa förutsättningar för att i framtiden arbeta mer med AI som kräver kvalitativt data för träning av algoritmer

4. Beskriv på vilket sätt projektet ger ökad nytta för nackaborna/kunderna/de vi är till för.

Detta nyttoavsnitt har vi delat in i två avsnitt. Det första beskriver de finansiella nyttor som projektet medför (**Nyttokalkylen**) och inkluderar kostnader och konsekvenser om vi inte skulle genomföra projektet (**Alternativkostnader**). Det andra avsnittet beskriver vad projektet kommer ge till: Medborgarna i Nacka, lokala företag och kommunens medarbetare och chefer.

Avsnitt 1: Nyttokalkyl

Som ett led i ansökan har vi tagit fram en nyttokalkyl baserat på finansiella-, omfördelnings- och kvalitativa nyttor. Nedan återfinns resultatet. Vill man se mer om vilka nyttor som är del av denna sammanställning har vi till ansökan bifogat kommunens nyttokalkyl

- Projektet kommer skapa direkta finansiella nyttor på ca 5 MSEK och omfördelningsnyttor på ca 15 mnkr
- Projektet är i princip självförsörjande och innebär en minimal ökning av de årliga driftkostnaderna (ca 0,5 - 1 mnkr) från 2025, jämfört med idag. Samtidigt som projektet kommer ge en nyttoeffekt på minst 20 MSEK.
- Projektet möjliggör nya initiativ och effektiviseringar, som tex. hantering av sensordata från Smart City, bättre användning av inköpsdata och avtalsdatabas, effektivare inköp med möjliga besparingar på uppemot 50 MSEK.

Alternativkostnader: Vad händer och kostar det om vi inte gör något?

Om projektet inte genomförs så skapas inte möjligheterna för en datadriven kommun med ett centraliserad datalager och kommunövergripande kompetens och arbetet fortsätter som vi gör idag:

- Kostnader för nuvarande lösningar kommer öka (kostnaden är ca -23 MSEK. -20 MSEK i form av uteblivna nyttor och ca 3 MSEK är kostnadsökningar av befintlig miljö)
- Siloarbetet fortsätter där varje verksamhet tvingas skapa sina egna datalager utifrån breddat behov vilket leder till ökad teknisk komplexitet vilket i sin tur leder till ineffektivitet i form av dubbelarbete och ökade kostnader
- Inget helhetstänk kring säkerhet och regelverk
- Ingen/begränsad leverans av öppna data
- Svårt realisera nyttan för hela Nacka Kommun gällande Öppna data från andra offentliga aktörer
- Beräknade nyttor med centraliserat och gemensamt datalager inträffar inte

Avsnitt 2: Vad projektet kommer ge till

Medborgare i Nacka: Tillgängliggörande av data kommer förbättra:

- kommunala tjänster genom att medborgarna får tillgång till information som de behöver, när de behöver den. Detta kan omfatta allt från skoltidtabeller och avfallshämtning till lediga tider för olika fritidsaktiviteter
- underlätta för invånarna att delta i beslutsprocesser och bidra med egna insikter
- resurshanteringen vilket leder till lägre kostnader och bättre miljö, vilket gynnar alla invånare och bidrar till en hållbar lokal utveckling
- förbättra kommunens förmåga att möta upp mot medborgarnas förväntningar på kvalitativt data i olika realtidstillämpningar, t.ex. i en medborgarapp eller via kommunens hemsida

Lokala företag: Företag kan använda data för att:

- bättre förstå marknadsförhållanden och kundbeteenden. Detta kan hjälpa dem att anpassa sina produkter och tjänster, samt identifiera nya affärsmöjligheter
- stimulera innovation och nya affärsidéer genom Öppna data, som vi är ålagda att leverera enligt lag. Företag kan utveckla nya applikationer och tjänster som bygger på den tillgängliga data, vilket kan leda till jobbskapande och ekonomisk tillväxt

Kommunens medarbetare och chefer: Tillgång till en bred uppsättning av data möjliggör:

- bättre beslutsfattande, effektiviserar arbetsprocesser och möjliggör en mer proaktiv förvaltning. Möjligheten till att träna framtida AI-algoritmer på kvalitativt data
- identifiera mönster och trender, vilket gör det möjligt att optimera resursanvändningen. Detta kan omfatta allt från energianvändning och trafikflöden till socialtjänst och skola

5. På vilket sätt stödjer projektansökan Nackas fyra övergripande mål.

Maximalt värde för skattepengarna

För Nacka kommun innebär detta en möjlighet att maximera värdet av skattepengarna genom att fokusera på effektivitet, transparens och riktade insatser vilket i sin tur leder till bättre tjänster och högre livskvalitet för kommunens invånare.

Bästa utveckling för alla

Genom att använda data och analyser för att vägleda beslutsfattande, kan kommunen skräddarsy sina insatser för att möta invånarnas behov mer effektivt, rättvist, inkluderande och hållbart. Kommunen kommer bl.a. kunna ha en mer effektiv respons på samhällsförändringar. Man kommer även kunna erbjuda ökad transparens och delaktighet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Genom att analysera och utnyttja data/information kan kommunen göra välgrundade beslut som direkt påverkar kvaliteten på boende, arbete och fritid för dess invånare. Det medför en mer informerad stadsplanering vilket ger insikter i hur offentliga utrymmen och tjänster används, vilket gör det möjligt för Nacka kommun att planera och utveckla städer på ett sätt som möter invånarnas behov.

Stark och balanserad tillväxt

Projektets leveranser möjliggör kommunen att fatta välgrundade beslut baserade på konkreta data, vilket i sin tur bidrar till hållbar utveckling, ekonomisk stabilitet och social välfärd. Kommunen kommer på ett bättre sätt kunna optimera sin resursanvändning på alla plan. Projektets leveranser ger Nacka kommun möjligheten att snabbt anpassa sig till förändringar i ekonomin och samhället. Genom att kontinuerligt övervaka ex. ekonomiska indikatorer, befolkningsdata och andra relevanta faktorer kan kommunen förutse framtida utmaningar och möjligheter. Detta gör det möjligt att proaktivt planera för tillväxt och undvika potentiella hinder.

6. BUDGET – Ladda upp budget (obs. beskriv gärna posterna i budgeten. Dela upp budgeten för varje år om projektet löper över fler år.

Befintliga kostnader:

Kommunens befintliga driftkostnader för beslutstöd inkl. licenser och förvaltning är idag ca 6,4 MSEK. Detta är för de relativt få verksamheter och begränsade stöd som finns implementerade idag. Denna kostnad inkluderar kostnaderna för Hypergene som idag ligger på ca 2,1 MSEK. Projektet räknar med oförändrade kostnader för Hypergene.

Budget:

Del 1 och 2 hör ihop och måste genomföras tillsammans som ett första steg. Dessa delar innefattar införandet av ett nytt kommungemensamt datalager och överflytt av delar av nuvarande lösningar in i den nya plattformen. Möjligheten finns sedan att genomföra del 3 och 4 som option när man väl sett resultat och nytta med att första delarna är genomförda. Det är dock starkt rekommenderat att också nyttja denna option så vi kan säkerställa realiseringen av nytta som den nya plattformen innebär. Ju fler verksamheter och lösningar vi kopplar på och skapar, ju mer ökar nyttorna exponentiellt.

De två första delarna av projektet beräknas ta 12 kalendermånader med start i maj 2024 och leverans i maj 2025.

De andra två delarna av projektet beräknas pågå under 2 års tid. Väljer ni att köra dessa direkt efter första delarna innebär det juni 2025 och juni 2027.

Budget för del 1 och 2 (2024-2025):

Vad	Beskrivning	Kostnad
Projektledare	50 % under 12 månader. Leda projektet och projektgruppen men också ha en operativ roll i projektet	880 000 SEK (Interndebitering)
Projektmedlem verksamhet	3–5 projektmedlemmar från enheter med potentiella införandepiloter	640 000 SEK (Interndebitering)
Projektmedlem inköp	Stöd från inköp kring underlag för avrop eller inköp	160 000 SEK (Interndebitering)
Externt införandestöd strategi och arkitektur	Stöd till projektledaren i planering och övergripande arkitekturfrågor. Resurs som kan bistå med expertis i framtagande av arkitektur, strategier och underlag. Leda workshoppar, dokumentera krav, följa upp och säkerställa framdrift. Stötta i överlämning till förvaltning.	1 144 000 SEK
Projektmedlem teknik/arkitektur	Resurs med arkitekturkompetens för att avgöra rätt/lämpligast arkitektur och teknisk plattform	160 000 SEK (Interndebitering)
Extern teknisk konsult	Val av arkitektur. Konfiguration. Produktionssättning	480 000 SEK
Resekostnader	Studiebesök hos kommun (-er) och företag som implementerat datalager/datadriven strategi	40 000 SEK
Kommunikation	Kommunicera med medborgare och företag	40 000 SEK
TOTAL		3 544 000 SEK, varav 1 840 000 kr som interndebitering

OPTION:

De andra två delarna (del 3 och 4) av projektet beräknas pågå under 2 års tid

Budget för del 3 och 4 (2025-2027):

Vad	Beskrivning	Kostnad
Projektledare	50 % under 24 månader. Leda projektet och projektgruppen men också ha en operativ roll i projektet	1 760 000 SEK (Interndebitering)
Projektmedlem verksamhet	3–5 projektmedlemmar från enheter för kravinsamling och införande av nya rapporter, integrationer och datainsamling	1 280 000 SEK (Interndebitering)
Externt verksamhetsutvecklingsstöd och förändringsledning	Stöd till projektet för kravinsamling, workshopar med verksamheten. Formulera och dokumentera behov och krav. Stötta i att införa tekniska lösningar.	1 144 000 SEK
Extern teknisk BI-konsult	Val av arkitektur. Konfiguration. Produktionssättning	960 000 SEK
Resekostnader	Studiebesök hos kommun (-er) och företag som implementerat datalager/datadriven strategi	40 000 SEK
Kommunikation	Kommunicera med medborgare och företag	40 000 SEK
TOTAL		5 224 000 SEK, varav 3 040 000 kr som interndebitering

Totalt för del 1-4 budgeteras en kostnad om: 8 768 000 kr, varav 4 880 000 kr som interndebitering.

7. Övrig relevant information - Här kan du lämna ytterligare information som du tror är viktig för bedömning och prioritering av er projektansökan. Hjälp beslutsfattarna att förstå vikten för Nacka kommun av att projektet genomförs.

Att införa ett kommungemensamt datalager och skapa förbättrad analysförmåga är en förutsättning för kommunens verksamheter att utveckla och förbättra sina leveranser nu och i framtiden. Flera av kommunens strategiskt viktiga inriktningar och redan beslutade initiativ syftande till förbättrade medborgartjänster såsom automation, AI, datadrivna beslut, Smart Stad Nacka och Öppna Data är helt beroende på att kommunen har ett kommungemensamt datalager på plats. Detta projekt har som mål att få den tekniska datalagerlösningen på plats och utveckla och realisera målen och nyttorna beskriva i avsnitt 2 och 4.

Sammanfattningsvis är ett robust datalager och förmågan att fatta datadrivna beslut avgörande för Nacka kommuns förmåga att möta dagens och morgondagens utmaningar.

Behovet av att möta upp mot medborgarnas nya förväntningar om information i realtid om olika saker. Ex. så förväntar vi oss idag att kunna se våra barns position via "Hitta min iphone"-

funktionen eller dylika appar. Följa mina paketleveranser i realtid och se om bussen är försenad. Detta innebär att Nacka behöver leva upp mot dessa förväntningar.

Genom att prioritera dessa områden kan kommunen driva innovation, förbättra tjänster och främja en hållbar utveckling som gynnar alla invånare.